

“ Waterkwaliteit en visbestand in de Mangelbeek anno 2026”

De Mangelbeek ontspringt op het Kempens Plateau in Helchteren en loopt verder via Lillo naar Zolder. Onderweg krijgt ze water van de Schansbeemdenbeek, de Laambeek en de Berkenbosbeek. Een groot deel van de vallei is natuurgebied. In Lummen, in het Lummensbroek (aansluitend op het Schulensbroek) mondt de Mangelbeek uit in de Demer.

In het begin van de 20ste eeuw werd de beek sterk rechtgetrokken.

1. Waterkwaliteit

[Zie: Integraal Waterbeleid – Demerbekken – Wateruitvoeringsprogramma – Bekkenbestuur 11 juni 2025] en [Zie: Integraal Waterbeleid – Demerbekken – Visie en acties]

De Mangelbeek is een speerpuntgebied klasse 2. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2027.

De waterkwaliteit van de Mangelbeek is (samen met de Munsterbeek als enige in het Demerbekken) goed sinds enkele jaren. Om deze goede kwaliteit te behouden zijn er nog enkele zinvolle rioleringsacties gepland: het opheffen van de regenbezinktank op RWZI Houthalen-centrum en aansluiten van relevante ontbrekende huishoudens. Daarnaast moet vermeden worden dat het opgepompt grondwater uit mijnverzakkingsgebied aangesloten wordt op het rioleringsstelsel om de overstortwerking en het verdunningsprobleem op RWZI Zolder te beperken.

Op de Laambeek ter hoogte van het industriegebied van Lummen-Houthalen-Zolder werden regelmatig calamiteiten vastgesteld. Een juiste aansluiting op DWA/RWA van de bedrijven en mogelijke aanpassing aan het rioleringsstelsel (verwijderen overstortmuur) kunnen deze calamiteiten grotendeels vermijden. Tot slot zal het verderzetten van de grondwatersanering ter hoogte van dit industriegebied het arseengehalte in de Laambeek geleidelijk aan doen afnemen.

Wat betreft het waterleven is er een sterke vooruitgang merkbaar voor waterplanten en werd de norm zelfs gehaald. Voor macroinvertebraten is nog een verbetering nodig.

De Mangelbeek en Laambeek zijn momenteel vispasseerbaar tot opwaarts het Albertkanaal. Verder opwaarts kunnen in eerste instantie de knelpunten met een beperkt verval snel en eenvoudig worden opgelost.

De structuur van de Mangelbeek is, zowel voor het Vlaams als het lokaal waterlichaam verre van goed.

Op Mangelbeek 1e categorie zijn er nagenoeg geen mogelijkheden voor structuurherstel. Afwisseling in de bestaande bedding door middel van blokmaaien van de Mangelbeek 1e categorie kan een minimum aan structuur creëren.